

Bernard

MINIER

Vyrvané srdce.

Šepot v temnotách.

Vina ostrá jako nůž.

xyz

put

Tma

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

Bernard Minier

Tma – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

BERNARD MINIER

Tma

PŘEKLAD JIŘÍ ŽÁK

xyz

Chcete, aby příběh této skvělé knihy pokračoval i potom, co ji dočtete? Tak ji pusťte dál do světa! Vše potřebné se dozvíte na **www.restorio.cz**.

Albatros Media podporuje udržitelný rozvoj, který vrací použitým věcem smysl. On-line antikvariát Restorio vaše knihy odkoupí a zaplatí vám ihned – nečekáte, až se prodají. Získané peníze si můžete nechat, nebo si vyberete charitu, kterou jimi podpoříte. V tom případě navýší Restorio částku o 20 %.

Copyright © XO Éditions 2014. All rights reserved
Translation © Jiří Žák - heirs, 2016
© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2025

ISBN tištěné verze 978-80-7683-746-1
ISBN e-knihy 978-80-7683-754-6 (1. zveřejnění, 2025) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-7683-755-3 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-7683-747-8 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

PROLOG

Bělověžský prales na hranici Polska a Běloruska

POPAMĚTI KRÁČEL LESEM. Sněhem a vichřicí. Zimou mu drkotaly zuby. Na jeho obočí a řasách visely ledové krystalky. Sníh se mu ve vrstvách lepil na prošívanou bundu a na mokrý vlněný kulich. Dokonce i Rexovi dělalo potíže prodírat se hlubokým sněhem, do něhož se při každém skoku bořil až po obojek. V pravidelných intervalech štěkal a projevoval tak svůj nesouhlas. Jeho štěkot se vracel v ozvěně. Občas se zastavil a otrásl, jako by vylezl z vody, a kolem jeho žlutočerné srsti se přitom pokaždé roztančil mrak prachového sněhu a ledových krystalků. Jeho jemné svalnaté tlapy dělaly v bílém rubáši hluboké stopy a břicho nechávalo na povrchu zakřivený otisk jako po umělohmotných sáňkách.

Stmívalo se. Zvedal se vítr. *Kde je?* A kde je chata? Zastavil se a zhluboka se nadechl. Dýchalo se mu těžko, z plic mu vyrážel chrapot. Bundu a svetr měl na zádech propocené. Les na něj působil jako živý organismus. Vrzání zasněžených větví pohybujících se ve větru, suché praskání, když se do kůry zahryzl chlad, šepot větru a křišťálové zurčení nezamrzlého potoka, to všechno mu v uších znělo dvojnásob hlasitě. Šustot jeho kroků rytmižoval chůzi. Kolena zvedal vysoko a musel vynakládat stále větší úsilí, aby se vymanil ze sevření sněhu. A chladu. Panebože, to je zima! Nikdy v životě takovou zimu nezažil.

Něco spatřil skrz šedivý soumrak a sněhové vločky, které ho bodaly do očí. Něco vpředu ve sněhu. Kovový záblesk, dva zubaté kruhy... *Past...* Mezi chladnými čelistmi vězelo něco tmavého.

Na okamžik se mu udělalo špatně. To, co viděl, se nepodobalo žádné živé bytosti. Bylo *to* napůl spolykané, sežrané a roztrhané. Kolem pasti byla sražená krev a chlupy. Viděl i kosti a růžové vnitřnosti pokryté jinovatkou.

Stále ještě hleděl na past, když se ozvalo zoufalé zavytí, které jím proniklo jako zrezivělé ostří. Nevzpomínal si, že by někdy takové vytí slyšel, vytí plné hrůzy, bolesti a takřka nelidského utrpení. Žádná lidská bytost by takový zvuk nedokázala vydat. Vycházel z hlubin lesa přímo před ním. *Nedaleko...* Když se vytí ozvalo znovu, v žilách mu ztuhla krev. Zježily se mu všechny chlupy na těle. Potom se vytí ztratilo v soumraku, jak ho odnášel polární vítr.

Na chvíli zavládlo ticho. Potom se ozvalo další zavytí, tentokrát změněné a vzdálené. Připomínalo ozvěnu toho prvního. Ozývalo se zleva, zprava, *odevšad* z lesa pohlceného temnotou. *Vlci...* Po celém těle mu naskočila husí kůže. Vrátil se zpátky na cestu a se zoufalou energií zvedal kolena ještě výš. Směřoval k místu, odkud se vytí ozývalo. A najednou ji spatřil. Chatu. Její tmavá přikrčená silueta se rýsovala na konci aleje stromů. Poslední zledovatělé metry skoro běžel. Rex zřejmě něco ucítil, protože se rozštěkal a předběhl ho.

„Rexi, počkej! K noze, Rexi! REXI!“

Ale německý ovčák už vklouzl dovnitř pootevřenými dveřmi, které zablokovala malá sněhová návěj, takže nešly úplně dovřít. Na pasece panovalo zvláštní ticho. Náhle se z hlubin lesa ozvalo

ještě příšernější zavytí, kterému odpověděl koncert štekání. Hrdelní ozvěny si navzájem odpovídaly. Blížily se. Neobratně překročil návěj a vešel do chaty. Přivítal ho záblesk teplý jako rozpuštěné máslo. Svítila tam petrolejka.

Otočil hlavu. Zůstal stát bez hnutí. Mozkem mu projela ledová jehla.

Zavřel oči. Zase je otevřel.

To není možné. To nemůže být pravda. Musí se mi to zdát. Určitě je to jen sen.

Spatřil Marianne. Ležela nahá na stole uprostřed chaty. Její tělo muselo být ještě teplé, protože se z něj v ledovém vzduchu doslova kouřilo. Napadlo ho, že Hirtmann nemůže být daleko. Na okamžik odolával touze vydat se za ním. Všiml si, že se jí třesou všechny údy, jako by se ocitly na hraně černé propasti, mdlob nebo šílenství. Nebyl to třas, spíš křeče. Udělal krok. Pak ještě jeden. Přinutil se na ni podívat. Marianne měla tělo rozříznuté od krku až po slabiny. Musel jí to udělat zaživa, protože rána hodně krvácela. Celá horní část těla, dřevěný stůl, na němž ležela, a prkna podlahy byly doslova nasáklé hustou krví, z níž se také kouřilo. Vrah jí stáhl kůži a rozevřel hrudní koš. Zdálo se, že žádný orgán nechybí, kromě jediného. *Srdce...* Hirtmann ho před odchodem něžně položil na Mariannin Venušin pahorek. Srdce bylo ještě pořád teplejší než zbytek těla. Servaz viděl, jak z něj do ledového vzduchu chaty stoupá bílá pára. Překvapilo ho, že necítí žádné znechucení, že se mu neudělalo špatně. Něco tu nehrálo. Při takovém pohledu by měl vyzvracet vnitřnosti. Měl by se rozbrečet. Řvát. Ale zmocnila se ho podivná otupělost. V tu chvíli Rex zavrčel a vycenil tesáky. Servaz se k němu otočil. Pes

měl zježenou srst a hleděl do pootevřených dveří. Výhrůžně a vyděšeně.

Servaz cítil, jak v něm stoupá chlad.

Přistoupil ke dveřím. Vyhlédl ven.

Stáli tam. Na pasece. Obklíčili chatu. Napočítal jich osm. *Osm vlků*. Vyhublých a vyhladovělých.

Marianne...

Měl by ji odnést do auta. Vzpomněl si na zbraň, kterou nechal v přihrádce na rukavice. Rex vrčel dál. Servaz vnímal jeho strach a stres a pohladil ho po hlavě. Cítil, jak se mu pod srstí křečovitě napínají svaly.

„Hodný pejsek,“ řekl se staženým hrdlem, sedl si na bobek a vzal Rexe do náruče.

Zvíře k němu otočilo žluté oči plné takové něhy a lásky, až si Servaz uvědomil, že se mu do očí hrnou slzy. Rexovy teplé boky se zvedaly a dotýkaly se jeho těla. Servaz věděl, že existuje jen jediná šance, jak se odsud dostat. A bylo to nejsmutnější a nejtěžší rozhodnutí, jaké kdy v životě musel udělat.

Otočil se ke stolu, vzal srdce a vložil ho Marianne zpátky do hrudníku. Polkl, zavřel oči a vzal zkrvavené tělo do náruče. Bylo lehčí, než předpokládal.

„Tak jdeme na to, Rexi!“ řekl pevně a zamířil ke dveřím.

Pes začal na protest chraplavě štěkat, ale nakonec se vydal za svým pánem. Vrčel, zadní nohy mu podklesávaly a stahoval mezi ně ocas. Sklopil uši.

Vlci čekali. V půlkruhu.

Oči jim přímo žhnuly. Rexovi se zježila srst. Znovu vycenil zuby. Vlci mu odpověděli mnohem hlasitějším vrčením. Otvíra-

li tlamy, odhalovali dásně a strašlivé tesáky. Rex na ně zaštěkal. Jeden proti osmi. Domácí zvíře proti šelmám. Neměl nejmenší šanci.

„Běž, Rexi!“ zavelel Servaz a srdce mu přitom krvácelo. „Běž! TRHEJ!“

Tváře mu zaplavily slzy, dolní ret se mu třásl a jeho duše křičela: *Ne! Nechoď tam! Nedělej to, neposlouchej mě!* Pes několikrát zaštěkal, ale ani se nepohnul. Byl zvyklý poslouchat příkazy, ale tentokrát pud sebezáchovy převládl.

„Trhej, Rexi! Trhej!“

Příkaz mu dal pán, kterého ze všech lidských bytostí miloval nejvíc. Nikdy nepodal takový důkaz věrnosti, lásky a poslušnosti.

„TRHEJ, PANEBOŽE!“

Pes z pánova hlasu vycítil vztek. Něco, co bylo silnější než on. Chtěl mu pomoci. Chtěl mu tu věrnost a poslušnost dokázat. Navzdory strachu.

Vrhl se na ně.

Když se proti němu rozběhl jeden z vlků, bezpochyby vůdce smečky, málem nad ním získal převahu. Otočil se a zakousl se mu do krku. Vlk zařval bolestí. Zbylí vlci ve sněhu opatrně couvli. Obě zvířata se zaklesla do sebe. I z Rexe se v tu chvíli stala divoká, vzteklá a krvelačná šelma.

Servaz už nemohl dál čekat.

Obrátil se a vyrazil. Vlci si ho vůbec nevšíмали. Prozatím. Došel do aleje mezi stromy. Marianne nesl v náručí. Prošivanou bundu měl nasáklou její krví a tvář zaplavenou slzami. Za zády uslyšel první bolestné zavýetí svého psa a hlasitější vrčení vlčí smečky. Krev mu málem ztuhla v žilách. Rex zavyl podruhé. Byl to proni-

kavý jekot. Plný bolesti a hrůzy. *Volal o pomoc.* Servaz zařal zuby a zrychlil krok. Ještě tři sta metrů...

Ve větrné noci se ozvalo poslední zavytí.

Z následujícího ticha Servaz pochopil, že Rex je mrtvý. Napadlo ho, jestli se vlci spokojí s tímto vítězstvím, nebo jestli začnou pronásledovat i jeho. Odpovědi se mu dostalo velmi rychle. Ve vichřici za sebou uslyšel zavytí. Menší část smečky pokračovala v lovu. A tentokrát byl kořistí on.

Auto...

Zaparkoval ho na cestě, asi sto metrů odsud. Už na něm ležela vrstva sněhu. Ještě zrychlil krok. V plicích ho páliło a svíral ho strach. Vytí se ozvalo těsně za jeho zády. Otočil se. Vlci ho doháněli. *Čtyři z osmi...* Jejich jantarově žluté žhnoucí oči na něj upřeně hleděly a odhadovaly ho. Nikdy se mu nepodaří dostat se k autu. Je příliš daleko. Mariannino tělo v jeho náručí vážilo čím dál víc.

Je mrtvá. Už pro ni nemůžeš nic udělat. Ale můžeš se zachránit...

Ne! Jeho mozek takový nápad odmítal. Už obětoval psa. Cítil, že její tělo ještě úplně nevychladlo. Jak bundou prosakuje její krev. Zvedl zrak k nebi. Sněhové vločky na něj padaly jako hvězdy, jako by se rozpadlo nebe a celý vesmír se na něj vrhl, aby ho pohltil. Ale na vlky to nijak nezapůsobilo. Už nechtěli čekat, cítili, že se tak snadné kořisti nemusí bát. Nasáli jeho strach a hlavně krev vytékající z druhé oběti. Dvě hostiny v jedné. Byli příliš vyhlodovělí. Příliš vzrušení. Vyrázili kupředu.

Zmizte! Vypadněte odsud! VY SVINĚ, ZMIZTE!

Nevěděl, jestli to skutečně vykřikl, nebo jestli to křičela jeho duše.

Utíkej! Ted', hned! Už pro ni nemůžeš nic udělat! Uteč!

Tentokrát vnitřní hlas poslechl. Pustil Marianniny nohy do sněhu a ruku jí strčil do hrudi. Prsty v rukavici nahmataly ještě teplé, pevné, pružné srdce. Vytáhl ho z rány. Zastrčil ho pod bundu ke svému vlastnímu srdci. Cítil, jak mu tričko okamžitě nasáklo krví. Potom její bílé nahé tělo pustil do sněhu. Sklouzlo dolů s tichým zašustěním. Servaz udělal tři kroky dozadu. Pomaličku. Vlci se na ni okamžitě vrhli. Servaz se otočil a začal utíkat. Doběhl k autu. Nebylo zamčené, ale on si na okamžik myslel, že dveře zamrzly. Krvavými prsty chytil kliku a ze všech sil zatáhl. Když se dveře se skřípotem otevřely, málem upadl na záda. Vklouzl za volant. Zakrvácenými rukavicemi vyndal klíče, které mu málem spadly mezi sedadla. Podíval se do zpětného zrcátka. Náhle si uvědomil, že tam někdo sedí. A věděl, že právě zešilel. *Ne, to není možné!* Ale ona otevřela ústa.

„Martine,“ řekla prosebně.

„MARTINE! MARTINE!“

Zachvěl se. Otevřel oči.

Seděl zabořený do starého prosezeného křesla. Rex mu lízal pravou dlaň visící dolů podél opěradla.

„Vypadni,“ řekl nějaký hlas psovi. „Běž otravovat někoho jiného! Martine, jste v pořádku?“

Rex odcházel a vrtěl přitom ocasem. Hledal nějakého jiného kamaráda. Byla jich tady spousta. Rex patřil všem a nikomu. Měl ho tu rád každý. Servaz se oklepal jako pes ve snu. Zadíval se na televizi. Na obrazovce běžela reportáž o francouzském vesmírném dobrodružství. Poznal obrovský glóbus z observatoře ležící

východně od Toulouse, který v noci modře svítil a označoval hranice kontinentů. Pak poznal i Výzkumný ústav letectví a kosmonautiky u Jolimontu, nacházející se na opačné straně údolí nad středem města.

Kromě Élise nebyl v sále nikdo. Uvědomil si, že usnul u televize zmožený horkem vládnoucím v budově v tomto letargickém zimním odpoledni, které se nekonečně vlekle. Otočil pohled k prosklené stěně, za níž celé dopoledne ozařovalo slunce bílou krajinu. Během těch příjemných hodin, kdy na chodbách voněla káva, ozýval se smích zaměstnanců, za okny stál ozdobený vánoční stromeček a krajina zářila oslepující bělobou, našel zase kus svého dětství.

Po obědě ve společné jídelně se slunce schovalo za mraky, zvedl se studený vítr, holé větve se za okny začaly pohybovat a venkovní teplota klesla z pěti stupňů nad nulou na jeden pod nulou. Servaz se mrzutě uvelebil do křesla před televizi s vypnutým zvukem a nakonec upadl do spánku plného nočních můr.

„Zdálo se vám něco ošklivého,“ řekla Élise. „Křičel jste.“

Podíval se na ni. Byl ještě celý rozespalý. Znovu se mu v mysli vybavil zasněžený les, chata, vlci... a *Marianne*... Nebyla to jediná noční můra... Jaká mu ještě zůstávala naděje? Odpověď: žádná.

„Určitě jste v pořádku?“

Élise, kyprá čtyřicátnice se směřujícíma se očima, i když se snažila tvářit se vážně, byla jedinou zaměstnankyní léčebny, kterou měl rád. A bezpochyby byla také jediná, která snášela *jeho*. Zbývající personál tvořili bývalí policisté, kteří se tady původně léčili, než se z nich stali ošetřovatelé. Říkalo se jim PASS, policisté – asistenti sociálních služeb. K ostatním pacientům se chovali se smě-

sicí pochopení, bratrství a soucitu, která v Servazovi vyvolávala pocit něčeho rosolovitého. Vůbec ho neměli rádi. Odmítal hrát hry, kamarádit se, vzbuzovat soucit. *Spolupracovat...*

Na rozdíl od nich Élise od něj nic neočekávala.

Nikdy nepracovala u policie. Jednoho krásného dne se rozhodla rozvést se s manželem, který ji dlouhé roky ponižoval, vyhrožoval jí a bil ji a který se dopustil té chyby, že ji a jejich syna nechal po bezvýznamné hádce samotné na venkově. A že od nich odjel sám uprostřed noci. Po rozvodu ji neustále pronásledoval, ve dne v noci jí telefonoval, čekával na ni, když odcházela z práce nebo když šla nakupovat, prosil ji, aby se k němu vrátila, nebo jí vyhrožoval, že unese syna, že je oba dokonce zabije a sám pak spáchá sebevraždu. Jednou dokonce zašel tak daleko, že do Élise na parkovišti strčil tak, že si rozbila hlavu o nárazník auta a ztratila vědomí. Před synovýma očima. Na základě tohoto činu vydal soud ochranné nařízení na zákaz styku s bývalou manželkou. To ovšem bývalého manžela nijak neodradilo. Už předtím měl potíže se zákonem a věděl, že podobný druh nařízení je jen zřídka kdy v praxi uplatňován. Potom si Élise našla práci v léčebně pro policisty trpící syndromem vyhoření, kde se do ní všichni okamžitě zamilovali. Nakonec se některým pacientům svěřila se svým trápením a bývalý manžel začal mít najednou problémy s policisty, kteří za ním pravidelně chodili domů kvůli malicherným příčinám, ráno, v poledne i večer mu volali do práce, *přátelsky* ho zdravili, nejméně dvakrát týdně parkovali před jeho domem, na ulici před sousedy mu kladli naprosto zbytečné otázky, tykali mu, a někdy mu dokonce uštědřili pár ran, ale zdaleka ne tak silných, jakými on častoval Élise. Vyhrožoval jim, že na ně podá

stížnost pro omezování osobní svobody, ale neudělal nic. Nakonec Élise a jejího syna pronásledovat přestal. Jakmile bývalý manžel zmizel z jejího života, rychle se proměnila v energickou ženu s nakažlivým úsměvem a chutí do života, jakou byla předtím.

„Volala vám dcera.“

Servaz na ni překvapeně pohlédl a obočí mu vylétlo vzhůru.

„Spal jste, tak vás nechtěla budit,“ dodala. „Ale říkala, že se brzy zastaví.“

Servaz vypnul dálkovým ovladačem televizi. Vstal. Pohlédl na svůj obnošený pulovr, který se už začal na loktech a manžetách párat. Vzpomněl si, že zítra je Štědrý den.

„Mohl byste se na Vánoce aspoň oholit,“ řekla mu vyčítavým tónem.

Chvilí mlčel.

„A když se neoholím?“

„Tak jen potvrdíte to, co si tady o vás skoro všichni myslí.“

Obočí mu znovu vyletělo nahoru.

„A co si myslí?“

„Že jste nevychovaný bručoun a nesnesitelný chlap.“

„Vy si to myslíte taky?“

Pokrčila rameny.

„Jak kdy.“

Zasmál se a odpověděla mu ozvěna jejího smíchu, jak odcházela pryč. Ale jakmile zmizela, Servazovi smích uvízl v hrdle. Ne že by se staral o to, co si o něm ostatní myslí, ale nechtěl, aby ho v tomto stavu viděla Margot. Naposledy ho navštívila už skoro před třemi měsíci. Nikdy nezapomněl na smutek a rozpaky v dceřiných očích.

Přešel vstupní halu a vydal se vzhůru po schodišti. Jeho pokoj byl až nahoře pod střechou. Neměřil víc než devět metrů čtverečních, nacházela se v něm postel stejně úzká jako Odysseovo lože, když se tajně vrátil na Ithaku, skříň, psací stůl a několik políček s knihami: Plautus, Cicero, Titus Livius, Ovidius, Seneca... Spartánsky zařízený pokoj. Ale výhled na pole a les byl nádherný, dokonce i teď v zimě.

Sundal si starý pulovr a tričko, oblékl si košili a čistý svetr, prošivanou lyžařskou bundu, kolem krku si uvázal šálu a navlékl si rukavice. Pak sešel dolů po schodech do vstupní haly a zamířil k zadním dveřím vedoucím do bílé neposkvrněné krajiny.

Mlčky kráčet přes zasněženou pláň a došel až k lesu. Nadechl se vlhkého a studeného vzduchu. Ve sněhu nebyly žádné stopy. Před ním tudy nikdo nešel.

Pod zasněženými stromy stála kamenná lavička. Rukou v rukavici shrnul napadaný sníh. Posadil se. Vzadu na stehnech ucítil vlhkost a chlad.

Na nebi hlídkovali havrani. Nebe mělo takřka stejnou barvu jako zbytek krajiny.

Servazovy myšlenky měly barvu havraního peří. Zvrátil hlavu dozadu a zhluboka se nadechl. V duchu se usmíval. V poslední době to dělal často. Minulý měsíc přestal brát antidepressiva, aniž by se poradil s lékařem, ale teď se znovu začal bát, aby ho nepohltila temnota.

Možná příliš spíchal...

Věděl, že nepokoj v jeho duši ho může zabít a že s ním bojuje jen proto, aby vůbec přežil. Bránil se hrůze depresí, ale čím víc se vzpíral, tím víc cítil, jak se kolem něj začíná svírat zlověstné pou-

to podobající se smyčce. V duchu se s obavami ptal, jak dlouho ještě vydrží takovému strašlivému utrpení vzdorovat.

Tak intenzivnímu.

Před šesti měsíci mu domů přišel balíček poslaný přes UPS. Odesílatelem byl jistý pan Osoba z Przewloky, ležící ve východním Polsku uprostřed lesa poblíž běloruské hranice. V krabici se nacházel další obal, tentokrát izotermický, a Servaz ucítil, jak ho po celém těle zamrazilo, když kuchyňským nožem rozřízl voskovou pečeť. Vzhledem k velikosti balíčku si teď nevzpomínal, co čekal, že najde. Bezpochyby uříznutý prst nebo ruku. Ale to, co našel, bylo mnohem horší... Bylo to červené jako kus čerstvého masa a mělo to tvar velké hrušky. *Srdce...* Evidentně lidské srdce. Přiložený vzkaz nebyl napsaný v polštině, ale ve francouzštině:

Zlomila ti srdce, Martine. Řekl jsem si, že teď se budeš cítit svobodněji. Samozřejmě že zpočátku budeš trpět. Ale doufám, že už ji přestaneš hledat. Mysli na to.

Srdečně.

J. H.

Poslední naděje. Malá, doutnající.

Byl to skutečně odporný vtip, poslat někomu lidské srdce. Policejní laboratoř prozkoumala DNA přes Mariannina syna Huga. A vynesla verdikt. Servaz pocítil nával šílenství. Adresa korespondovala s osamělým domem stojícím uprostřed obrovského Bělověžského pralesa, což je zbytek původního panenského pralesa, pozůstatek antického hercynského lesa, jenž na počátku

křesťanské éry pokrýval mírné pásmo evropské pevniny. Vzorky DNA potvrdily, že tam Hirtmann pobýval. Během posledních let zmizelo v evropských zemích několik žen. Mezi nimi Marianne... Servaz rovněž zjistil, že jméno *Osoba* znamená v polštině *Nikdo*. Hirtmann taky četl jeho milovaného Homéra.

Tady stopa samozřejmě končila...

O půl roku později Servaz onemocněl a poslali ho do léčebny určené pro policisty se syndromem vyhoření, v níž ho nutili dvě hodiny denně cvičit a zabývat se věcmi běžného života, jako například zametáním spadaneho listí. Práci se nevyhýbal, ale skupinových terapií se odmítal zúčastňovat. Nestýkal se ani s ostatními pacienty. Vadilo mu, že skoro všichni jsou na něčem závislí. Než sem přišli, mnozí z nich byli alkoholici. Policisté, kteří se dlouhé roky pohybovali na hraně zákona a nakonec se z toho zhroutili. Nedokázali dál snášet, že jim celé dny říkali fyzlové, poldové, darebáci a svině, že na školním dvoře napadali jejich děti, protože jejich otcové byli policisté, že je opouštěly manželky, které jich už měly plné zuby, a že je všichni celý život nenáviděli, zatímco skuteční zločinci se rozvalovali na terasách kaváren, nebo dokonce v jejich postelích... Většina ze stávajících pacientů si už nejmíň jednou strčila do úst hlaveň služební zbraně.

Deprese vás kromě jiného zbaví schopnosti dělat jakoukoliv práci. Stehlin, jeho nadřícený, rychle pochopil, že Servaz nedokáže dál řádně vykonávat svou profesi. Servaz by mu to sám potvrdil, kdyby se ho na to zeptal. Měl už po krk vrahů, násilníků a zločinců všeho druhu. Měl po krk i všeho ostatního, alimentů, televizních zpráv, stavu světa, a dokonce i svých milovaných latinských autorů.

A Mahlerovy hudby...

Tenhle poslední symptom ho zneklidňoval ze všeho nejvíc. Zdolal ten svah? To ještě nebylo jisté. Ale v poslední době se v té jednotvárné zasmušilé krajině, která se stala jeho životem, začínaly objevovat náznaky, jako by měl led roztát. V žilách mu opět začínala kolovat krev. A taky ho začala pronásledovat myšlenka na jeden nevyřízený spis, který nechal na svém psacím stole. Dokonce se o tom zmínil Espérandieuovi, svému zástupci a jedinému skutečnému příteli. „No ne!“ vykřikl mladý muž a tvář se mu rozzářila. A Servaz se taky usmál. Vincentovi se sice líbil neposlouchatelný rock, četl módní časopisy a zajímal se o tak duchaplné věci jako videohry, oblečení a hi-tech hračky, ale byl to zároveň člověk, kterému Servaz naslouchal a kterého respektoval. Popsal Martinovi, jak se v poslední době vyvíjely dva mimořádně citlivé případy, na nichž spolu pracovali a které stále ještě nebyly vyřešeny. A když v očích svého šéfa zahlédl náznak zájmu, potěšilo ho to a usmál se doširoka jako kluk, kterému se právě podařil dobrý fór.

*Uprostřed cesty našeho života
ocitl jsem se v temném lese,
protože jsem ztratil přímou cestu.*

„Cože?“ zeptal se Espérandieu a zamračil se.

„Dante,“ odpověděl Servaz.

„Hm... Mimochodem, Asselin odešel.“

Komisař Asselin řídil divizi těžkých zločinů.

„Kdo ho nahradil?“

Tma

Espérandieu se ušklíbl. Servaz hleděl na les osvětlený jarním sluníčkem. Země ještě nerozmrzla. Stál uprostřed lesa a navzdory vlahým slunečním paprskům, pronikajícím mezi stromy, cítil chlad, jenž jím prostupoval až na kost. Zahnal tuto představu. Obyčejný sen. Brzy z tohoto lesa vyjde. A nejen ve snu.

DĚJSTVÍ PRVNÍ

Ať se tvoje duše vystaví hrozivému utrpení.

Madame Butterfly

1.

Zvedá se opona

Píšu slova. Poslední. A když je píšu, vím, že je konec. Tentokrát už nevede cesta zpátky.

Budeš se na mě zlobit, že ti to posílám na Vánoce. Víím, že to zasáhne přímo tvůj pitomý smysl pro konvence. Ty tvé hnusné manýry. Věřila jsem tvým lžím a tvým slibům. Čím víc slov, tím méně pravdy. Takový je dnes svět.

Víš, skutečně to udělám. Tohle není přehnané vytahování. Třesou se ti ruce aspoň teď? Potíš se?

Ale možná se nad těmito slovy naopak usmíváš. Nejsi za tím vším nakonec ty? Nebo tvoje děvka? To vy jste mi posílali všechny ty opery. A ten zbytek? Taky vy? To není důležité. Bývaly chvíle, kdy bych dala nevímco za to, abych se dozvěděla, kdo mě může takhle nenávidět. Chvíle, kdy jsem se zoufale snažila pochopit, jak jsi mohl vyvolat tolik nenávisti. Říkal jsi mi, že za všechno můžu já. Ale teď už ne.

Myslím, že jsem se zbláznila. Že jsem zešilela, pokud ovšem nejsem opilá. Každopádně tentokrát už nemám sílu. Tentokrát je konec. Končím. Stop. Buď jak buď, on vyhrál. Už nemůžu, už nespím. Stop.

Nikdy se nevdám, nikdy nebudu mít děti. Tuhle větu jsem četla v jednom románu. Houby. Teď chápu, co ta věta znamená. Jsou věci, kterých budu zřejmě litovat. Život může být někdy docela prima, ale určitě jen proto, aby nás vzápětí zranil... Možná bychom se nakonec vzali. Nebo možná ne... To není důležité. Víím, že na mě rychle zapomeňš, že mě odsuneš do seznamu nepřijemných vzpomínek. Těch, které si člověk nerad vybavuje. Až bude tvoje kurva poslouchat další árii, řekni jí: „Byla blázen, měla deprese. Vůbec jsem ji nechápal.“ A pak rychle přejděte k něčemu jinému. Budete se smát a budete se líbat. Ale na to já kašlu. Můžeš klidně chcípnout. Mezitím chcípnu já.

PŘESTO TI PŘEJU KRÁSNÉ VÁNOCE

CHRISTINE SE PODÍVALA NA ZADNÍ STRANU OBÁLKY. Žádné jméno odesílatele tam nebylo. Ani známka. *Dokonce ani její jméno, Christine Steinmeyerová.* Někdo jí dopis strčil přímo do schránky. Muselo se jednat o omyl... Určitě to je omyl. Tenhle dopis se jí netýkal. Podívala se na řady schránek na zdi a na jména napsaná rukou na štítcích. Ten, kdo vložil tenhle dopis do její, si musel splést schránku. To je všechno.

Ten dopis je určený někomu jinému... Někomu jinému, kdo bydlí v tomhle domě.

Myšlenka, která jí proběhla hlavou, jí málem vyrazila dech. *Je to to, co si myslíš?* Ach panebože! Jediné, co pocítila, byla naprostá ztráta rovnováhy. Znovu se podívala na ty dva natištěné listy. *Jestli je to tak, musí někoho varovat...* Ano, ale koho? Pomyslela na ženu, která ten dopis psala. Na stav, v němž se nacházela, na to, co se v tu chvíli chystala udělat. Christinin žaludek sevřely ledové

prsty. Znovu si pomaličku přečetla poslední věty a zkoumala každé slovo. „*Můžeš klidně chcípnout. Mezitím chcípnu já.*“ Neměla žádné pochybnosti, že to je dopis člověka, který se chystá spáchat sebevraždu.

A do prdele...

Na Štědrý večer existoval v tomto městě nebo někde v okolí člověk, který se chystal skoncovat se životem, nebo to už možná udělal... A Christine je jediná, kdo o tom ví. A nemá žádnou možnost tomu zabránit. Protože člověk, kterému byl dnes večer určen tento dopis (který byl se vši pravděpodobností i voláním o pomoc), ho nikdy nebude číst.

Je to podvod. Určitě je to nějaký podvod...

Znovu si přečetla první řádky. Hledala indicie, podle nichž by se dalo poznat, že se jedná o mystifikaci. Ale kdo by na Štědrý večer ztrácel čas takovým vtipem? Někaký blázen? Věděla, že existuje spousta osamělých lidí, kteří Vánoce nenávidí, protože během nich si ještě intenzivněji uvědomují svou samotu. Ale propůjčit se k takové maškarádě, to už bylo moc. Jenomže něco v tónu toho dopisu znělo strašlivě pravdivě. Christine podle obsahu předpokládala, že ten, kdo si měl dopis přečíst, zná další detaily.

Kdyby tam aspoň stálo nějaké křestní jméno, mohla by chodit ode dveří ke dveřím, klepat a ptát se: „Neznáte toho muže nebo tu ženu?“

Světlo zhaslo a vstupní hala se ponořila do tmy. Prosklenými dveřmi z tepaného železa do ní padalo jen slabé světlo pouliční svítilny. Christine sebou trhla. Podívala se směrem ke dveřím, jako by se v nich měl znovu objevit člověk, který jí strčil dopis do schránky. V osvětleném výkladu pekařství na protější straně

ulice svítila vánoční výzdoba. I zdálky rozeznala, jak Père Noël sedí na saních a jede mezi sněhovými vločkami. V temné hale se zachvěla, nejen kvůli tomu dopisu. Tma pro ni znamenala stejné děsivé nebezpečí jako ostří břitvy.

Tu chvíli si vybral její mobil a zavibroval v její kapse.

„Co tam proboha děláš?“

ZAVŘELA ZA SEBOU TĚŽKÉ PROSKLENÉ DVEŘE. Na chodníku jí vítr zvedl konce šály. Sněhové vločky jí smáčely tváře. Znovu začalo sněžit. Na ulici už ležela tenká vrstva sněhu. Christine se rozhlížela, dokud na ni Gérald nezablikal reflektory.

Když jí muž sedící za volantem otevřel dveře na straně spolujezdce, okamžitě ji pohltil hlas Nicka Cavea zpívajícího *Jubilee Street*, příjemná vůně kůže, nových plastů a toaletní vody. Vklouzla na sedačku bílého crossoveru, ale dveře nechala pootevřené. Gérald se k ní otočil se speciálním vánočním úsměvem na rtech. Když se naklonil, aby ji políbil, polechtal ji na bradě jeho hedvábný šátek. Ucítila teplo stoupající z jeho vlněného kabátu a příjemný parfém, jímž měl nasáklé oblečení. Bylo to jako dávka heroinu. Návyk, injekce, která jí projela břichem.

„Jsi připravená setkat se s mužem, který neustále tvrdí, že za jeho mládí bývalo líp, a s dámou, která ti bude říkat ‚vemte si ještě kousek, miláčku?‘“ zeptal se jí a otočil k ní displej telefonu.

Stiskl tlačítko fotoaparátu.

„Co to děláš?“

„Vždyť vidíš, fotím si tě.“

Jeho hlas jí ohřál jako doušek jemné irské kávy, ale nedokázala se upřímně usmívat.

„Nejdřív se podívej na tohle.“

Rozsvítila světlo a podala mu obálku.

„Christine, už tak jedeme pozdě...“

Něžný, ale zároveň pevný hlas. Směs něhy a autority, to bylo první, co ji zaujalo, když se seznámili. Víc než jeho vzhled.

„Přesto se na to podívej.“

„KDES TO NAŠLA?“

Mluvil skoro vyčítavým tónem, jako by ji činil zodpovědnou za to, že ten dopis našla ve své...

„V poštovní schránce.“

V autě sice nebylo moc vidět, ale přesto zahlédla za jeho brýlemi výraz překvapení. A podráždění. Gérald neměl rád nepředvídatelné události.

„No?“ zeptala se. „Co si o tom myslíš?“

Pokrčil rameny.

„Určitě je to nějaký vtip. Co jiného by to mohlo být?“

„Já si to nemyslím. Připadá mi to spíš pravdivé.“

Vzdychl, posunul si brýle na špičku nosu a znovu se zahleděl na papír, který držel rukama v rukavicích blízko slabého stropního světla. V záři reflektorů poletovaly desítky sněhových vloček. Kolem nich tiše prošustilo auto. V tmavé a studené kabině, obkláčené sněhem, měla Christine pocit, že se ocitla v ponorce. Znovu si přes Géraldovo rameno dopis přečetla. Slova jí přistávala v mysli jako sněhové vločky.

„V tom případě je to omyl,“ uzavřel. „Ten dopis je určený někomu jinému.“

„Přesně tak.“

Znovu se na ni podíval.

„Hele, odložíme řešení tohoto tajemství na později. Rodiče už nás určitě netrpělivě vyhlížejí.“

Ano, ano, ano, samozřejmě. Tví rodiče... Vánoce... Co můžeme dělat, jestli se nějaká žena dnes večer pokusí o sebevraždu?

„Géralde, uvědomuješ si, co ten dopis znamená?“

Sundal ruce v rukavicích z volantu a položil si je na stehna.

„Myslím, že ano,“ řekl velice vážně, ale zároveň jakoby s politováním. „Co... co chceš, abych udělal?“

„Já nevím. Nenapadá tě nic? Musíme přece něco podniknout...“

„Poslyš,“ řekl znovu tím vyčítavým tónem, který jako by říkal – *to jsi celá ty, píchnout do takového vosího hnízda, Christine*. „Čekají nás mí rodiče, miláčku. Jdeš k nim poprvé a už máme skoro hodinu zpoždění. Ten dopis je možná autentický a možná není... Budeme se jím zabývat až tam, slibuju. Ale už musíme jet.“

Mluvil klidně a velmi rozumně. Příliš rozumně. Tónem, který používal, když mu nějak protiřečila, což se v poslední době stávalo stále častěji. Tónem, který znamenal: *Všimni si, že jsem až nadpřirozeně trpělivý*. Zavrtěla hlavou.

„Jsou jenom dvě možnosti. Buď je to volání o pomoc, které nebude vyslyšeno, protože ten, komu bylo určeno, si ho nikdy nepřečte. Anebo ho psal někdo, kdo chce dnes večer *opravdu* spáchat sebevraždu. V obou případech jsem já jediná, kdo to ví.“

„No a co?“

„Rozuměls mi dobře. *Musíme zavolat policii*.“

„Ale ten dopis není vůbec podepsaný! A není na něm žádná adresa. I kdybychom šli na policii, co si myslíš, že udělají? Dove-

deš si představit, kolik tím strávíme času? Náš Štědrý večer bude v háji!“

„Náš Štědrý večer? Mluvíme tady o otázce života a smrti.“

Cítila, jak se podrážděně narovnal. Vzdychl a jeho vzdechnutí připomínalo zvuk propíchnuté pneumatiky.

„Krucinál! CO CHCEŠ, ABYCH UDĚLAL?“ vykřikl. „Nemáme žádnou šanci, jak zjistit, o co se jedná, Christine. ŽÁDNOU! A navíc existuje velká pravděpodobnost, že ta osoba blufuje. Nikdo přece nehodí dopis do schránky, když se chystá spáchat sebevraždu. Nechá ho u sebe nebo doma. Zřejmě se jedná o nějakého blázna, který se na Štědrý večer cítí osamělý a nenašel žádný jiný způsob, jak na sebe upozornit! Volá o pomoc, ale to neznamená, že tu sebevraždu skutečně spáchá!“

„Takže ty chceš, abychom klidně zasedli ke štědrovečerní večeři a tvářili se, jako by se nic nestalo? Abychom oslavili Vánoce a předstírali, že jsem ten dopis nenašla?“

Viděla, jak z Géraldových očí srší blesky. Potom se zahleděl skrz přední sklo, na němž už ležela slabá vrstva sněhu, jako by doufal, že jemu taky přijde někdo na pomoc.

„Panebože, Christine, já nevím! Je to tvoje první setkání s mými rodiči. Dovedeš si představit, jak se budou tvářit, když přijedeme s tříhodinovým zpožděním?“

„Připomínáš mi pitomce, který je schopný říct: Nemohl skočit pod vlak jindy? A ne zrovna teď, když v něm jedeme my?“

„Ty mě považuješ za pitomce?“

Hlas mu klesl o oktávu níž.

Potají na něj pohlédla. Byl bledý, a dokonce i jeho rty ztratily veškerou barvu.

Kruci, zašla příliš daleko... Zvedla ruku na znamení usmíření.

„Ne, ne. Samozřejmě že ne. Promiň. Poslyš, já jsem... jsem zoufalá. Ale nemůžeme se přece tvářit, jako by se nic nestalo, že ne?“

Rozčileně vzdychl. Zamyslel se. Ruce v kožených rukavicích položil zpátky na volant. Napadla ji zvláštní myšlenka. V tomhle autě je kůže až příliš.

Znovu vzdychl.

„Kolik je ve vašem domě bytů?“

„Deset. Dva v každém patře.“

„Tak poslouchej, navrhuju tohle: Zazvoníme u každých dveří, ukážeme jim dopis a všech se zeptáme, jestli nemají ponětí, kdo by ta osoba, která ho napsala, mohla být.“

Upřeně se na něj zahleděla.

„Jsi si tím jistý?“

„Ano. Stejně si myslím, že polovička lidí odjela oslavit Vánoce jinam. To jejich počet zredukuje.“

„A co tví rodiče?“

„Zavolám jim, všechno vysvětlím a řeknu, že budeme mít trochu zpoždění. Pochopí to. A můžeme naše pátrání ještě zúžit. Ten dopis je evidentně adresován muži. Víš, kolik u vás v domě žije osamělých mužů?“

Ano, věděla to. Dům byl starý a bývalý majitel ho rozdělil na malé jednopokojové a dvoupokojové byty, aby se mu vrátila investice. V celém domě jsou v patře nad ní pouze dva byty pro velké rodiny.

„Tři,“ odpověděla.

„V tom případě nám to zabere jen pár minut. Za předpokladu, že neodjeli oslavit Štědrý večer jinam.“

Uvědomila si, že má pravdu. Měla na to pomyslet dřív.

„V každém případě zazvoníme i u ostatních dveří,“ dodal.
„Nemělo by nám to zabrat moc času. A pak pojedeme.“

„A co když nikoho nenajdeme?“ zeptala se.

Vrhl na ni pohled, který znamenal: *Dej si pozor, abys na pilu netlačila příliš.*

„Od rodičů zavoláme policii a zeptáme se, co máme dělat. Christine, víc udělat nemůžeme. Nechci si zkazit Štědrý večer kvůli nějakému hloupému fóru.“

„Díky,“ řekla.

Pokrčil rameny, podíval se do zpětného zrcátka, pak otevřel dveře, vyběhl do studené noci a nechal po sobě v autě náznak tepla a mužnou vůni.

21 HODIN 21 MINUT ONOHO 24. PROSINCE. V Toulouse opět hustě sněžilo. Noční nebe bylo zatažené, dav se tlačil ve víru siluet a světlo vánočních výzdob osvětlovalo chodníky čím dál intenzivněji. Změnila frekvenci. Její kolegové z Rádia 5 byli tak vzrušení, že byli schopni oznámit konec světa nebo začátek třetí světové války. Mezi koly aut se sníh měnil v břečku. Jejich SUV klouzal ve sněhové kaši kolem Jolimontu. Přejeli Pompidouův most a objeli velkou archu mediátéky. Kolem troubila, vrčela a řvala auta v zelektrizované směsi netrpělivosti a obecného vzrušení. I v Géraldovi to vřelo, ale tiše. Měli dvě hodiny zpoždění.

Znovu pomyslela na ten dopis. A na člověka, který ho napsal.

Samozřejmě že nic nezjistili. Tři svobodní muži na Štědrý den odjeli. I některé páry. V domě zůstaly jen dvě rodiny, z nichž jedna měla čtyři malé děti. Vzrušené stejně jako zbytek populace.

Řvaly tak, že když Gérald strkal dopis jejich rodičům pod nos, musel zvýšit hlas. Oba manželé zpočátku vypadali, že nechápou vůbec nic z toho, co jim povídá. Potom, když si pochopení konečně prorazilo cestu jejich mozky zaměstnanými vánočními přípravami, zachytila Christine v očích manželky záblesk podezření. Podívala se na manžela, ale zdálo se, že manželova nevědomost a úžas jsou upřímné. Druhá rodina měla jen jedno dítě. Všichni vypadali velmi spokojeně a soudržně a Christine na okamžik napadlo, jestli se jim budou jednou podobat. Gérald a ona. Vypadali upřímně šokováni obsahem dopisu. „Panebože, to je příšerná historka,“ vykřikla žena, která byla evidentně v několikátém měsíci těhotenství. Christine se v té chvíli bála, že se určitě rozpláče. Pak s Géraldem mlčky opustili dům.

Potají se na něj dívala. Měl sevřené rty. Od chvíle kdy nastoupili do auta, nepronесl jediné slovo. Na čele se mu objevila takřka bolestná vráska, která Christine pokaždé dokázala překvapit.

„Udělalí jsme všechno, co jsme mohli,“ prohlásila.

Neodpověděl. Dokonce ani nepřikývl. Na okamžik měla pocit, že ze všeho viní ji, protože to si určitě myslel. Copak člověk často neklade druhým vinu za to, že nemůže někoho zachránit? Napadlo ji, jestli je to tenhle důvod, nebo jestli se mezi nimi nezačalo něco kazit, když se mu pokoušela odporovat. Vždycky nakonec všechno smazal úsměvem nebo laskavým slovem, ale teď si uvědomovala, že od jisté doby se jeho chování změnilo. Věděla od kdy. Od chvíle, kdy poprvé vyslovili slovo manželství.

Vánoce, sakra. Náš první Štědrý den. Jeho rodiče dnes večer a moji zítra. Bude se jim líbit? Budou se líbit oni jemu? Neměla bys přemýš-

let o takových věcech. Gérald se líbí všem. Kolegům, studentům, přátelům, svému automechanikovi, dokonce i jejímu psovi... To sis přece říkala tenkrát poprvé na recepci v Kapitolu, ne? Vzpomínáš? Byla tam spousta hezčích, urostlejších, štíhlejších, a dokonce úspěšnějších žen, ale on oslovil tebe. Ačkoliv jsi ho zpočátku poslala k šípku, stejně se vrátil. Kvůli tobě zvedl hlavu od skleničky plné brazilského rumu, ledu a plátků limetky – caipirinha – , jako by se probouzel z dlouhého spánku. A pak řekl: „Váš hlas mi někoho připomíná. Kde jsem ho jen už slyšel?“ A i když jsi potom příliš dlouho mluvila o své práci v Rádiu 5, celou tu dobu tě poslouchal. Opravdu poslouchal... Chtěla jsi být vtipná, oduševnělá, ale vlastně jsi taková vůbec nebyla. Ale všechno, co jsi říkala, mu připadalo zábavné a zajímavé.

Možná že se sice Gérald líbil všem, ale její rodiče nebyli jen tak někdo. Její rodiče byli Guy a Claire Dorianovi. Dorianovi z televize... Můžete se líbit lidem, kteří dělali interview s Rubinsteinem, Chagallem, Sartrem, Tinem Rossim, Gainsbourgem nebo Birkinovou...?

No právě, slyšela svůj vnitřní hlas, který se jí v posledních letech tolik zošklivil, ale který se naučila poslouchat, tatínek ho nebude ani milovat, ani nenávidět. Bude mu volný. Prostě volný. Můj otec je muž, který se zajímá jen o jedinou věc: o sebe. Není snadné být jedním z průkopníků televize, člověkem, který se pořád objevuje na obrazovce, a zároveň se ukrýt v anonymitě. Můj otec je člověk, který se neustále louhuje ve směsi nostalgie a vzpomínek, který utápí svůj splín v alkoholu a ani se to nesnaží skrývat. Fajn. No a? Snaží se zničit si život. Ale já si ten svůj zničit nenechám.

„JSI V POŘÁDKU?“ zeptal se Gérard.

V jeho hlase se objevila špetka lítosti. Přikývla.

„Víš, chápu, že se kvůli tomu dopisu necítíš dobře...“

Pohlédla na něj. Znovu přikývla a pomyslela si: *Samozřejmě že se necítím, ale to ty nechápeš*. Zpomalil a ona si všimla velké reklamy firmy Dolce & Gabbana na autobusu. Viděla ji i jinde ve městě. Pět mladých, statných mužů stojí kolem mladé ženy ležící na zemi. Svalnatá těla lesknoucí se olejem. Krásná, hypersexuální. Evidentní erotické napětí. Muži jsou do půl těla nazí a jeden z nich drží dívku za zápěstí na zemi. Vzpírá se. Marně. V *dvojsmyslném* gestu odmítnutí. Navzdory maximálně provokativnímu tónu reklamy celý její vtip spočíval – jestli se v tomto případě vůbec dalo mluvit o vtipu – v dívčině povolnosti, nebo v jejím vzdoru. Naopak nebylo žádných pochyb o tom, čemu se ta dívka podrobila. *Pro spotřebitele podobajícím se zombie to je laciná provokace*, pomyslela si Christine. Někde si přečetla, že dva ze tří Francouzů nejsou schopní rozeznat běžnou reklamu od sexistických stereotypů. Ženy na plakátech, ženy v reklamách, veřejný prostor zahlcený ženskými těly... Christine si do svého pořadu pozvala ředitelku jedné nadace pro ženy v tísní. Následujících sedm dní jí telefonovaly ženy, které manžel bil, které nesměly promluvit se sousedy nebo s jinými muži, ženy terorizované kvůli tomu, že maso je příliš propečené nebo příliš slané, manželky, jejichž těla nesla stigmata ran a zlomenin, ženy, které nesměly chodit do banky ani k lékaři. Když takové ženy sebraly odvahu a přihlásily se nadaci, měly prázdné pohledy zpráskaných psů.

Jednou, když ještě byla dítě, se sama stala svědkem takové scény... Proto měla tendenci zvat si do svého pořadu silné a pří-

Tma

kladné ženy, ženy, z nichž se staly manažerky, vojandy, umělkyně a političky, ženy, které si od mužů nikdy nenechaly diktovat, jak se mají chovat.

Jsi si tím opravdu jistá?

Gérald si jí nevšímal. Hleděl přímo před sebe a byl ponořený do vlastních myšlenek, jejichž obsah neznala. Kdo napsal ten dopis? Musí se to dozvědět.

2.

Partitura

ZDÁLO SE JÍ O NĚJAKÉ ŽENĚ. Nebyl to příjemný sen. Ta žena stála v měsíčním světle v tisové aleji vedoucí ke vchodu na hřbitov. O kus dál se tyčil portál se dvěma vysokými kamennými pilíři. Sněžilo a byla velmi studená noc, ale ona měla na nahém těle jen lehkou noční košilku s úzkými ramínky. Christine chtěla jít na hřbitov, ale žena jí vstoupila do cesty. „*Nic jste neudělala*,“ řekla. „*Nechala jste mě umřít.*“

„Snažila jsem se,“ odpověděla Christine ve snu. „Přísahám, že jsem se snažila. Nechte mě projít.“

Ale ve chvíli, kdy ji obcházela, žena k ní v nepřírozeném úhlu naklonila hlavu, podívala se na ni a oči se jí zalily inkoustem. Na nebi zavířilo obrovské hejno křičících černých ptáků. Žena se rozesmála. Byl to ošklivý a hysterický smích, který Christine probudil. Srdce jí divoce bušilo.

Ten dopis...

Litovala, že ho nechala v autě, protože by si ho chtěla ještě jednou přečíst. Zvážit. Pokusit se uhodnout, kdo ho napsal. A s jakým cílem. Na nočním stolku svítila tlumeným světlem noční lampička a její matné modré světlo se odráželo od stropu. Pootevřenými

dveřmi viděla, že podobné světlo svítí i na chodbě a že se po zemi line až do obýváku. Podobně tomu bylo i ve všech dalších místnostech. Christine zarískovala, vystrčila nahou nohu zpod přikrývky a ucítila na ní ledový vzduch. V ložnici panovala příšerná zima. Za žaluziemi byla ještě tma, ale z okna už k ní začínaly doléhat zvuky ranní dopravy, aut, skútrů a dodávek. Podívala se na digitální budík. 7 hodin 41 minut... *Sakra! Zaspala!* Odhodila deku a hleděla na prázdnou místnost, která klidně mohla být hotelovým pokojem. Místem, kde prostě jen přespávala, nic víc. Ale když do tohoto bytu před rokem poprvé přišla, jeho půvab ji okouznil. Vysoké stropy a mramorový krb v obývacím pokoji. Moc se jí líbila tajemná a zároveň módní čtvrt' se středověkými uličkami, restauracemi, kavárnamí, prodejnou biopotravin, prádelnou, kinotékou a prodejnou s italskými potravinami. Nájem byl samozřejmě vysoký. Zadlužila se na třicet let. Ale nelitovala toho. Pokaždé, když se v téhle ložnici probudila, říkala si, že to bylo její nejlepší rozhodnutí.

Na parketách zaškrábaly drápky, Iggy vyskočil na postel a růžovým jazykem jí olízl tvář. Iggy byl kříženec s hnědobílo karmelovou srstí, špičatýma ušima a velkýma, pozornýma, kulatýma oříškovýma očima. Připomínal jednu slavnou rockovou hvězdu. Odsud jeho jméno. Naklonil hlavu a pozoroval ji. S úsměvem ho pohládila a vstala.

Oblékla si starý kašmírový rolák, natáhla tlusté vlněné ponožky a šla do kuchyně.

„Počkejte chvíli, pane chlupáči,“ oznámila mu, když nedočkavě strkal čumák do misky na žrádlo.

Místnost byla holá, kromě staré kožené pohovky, nízkého stolu z Ikey a plazmové televize stojící na skřínce vedle krbu. Pouze

kuchyňský kout byl zařízený. Uprostřed trůnil veslařský trenažér a vedle něj se válely činky. Christine večer ráda cvičila a přitom se dívala na televizi. Na obrazovce běželo ranní vysílání. Televize hrála celou noc, ostatně jako vždy. Na zemi před krbem ležely hromady knih, novin a časopisů. Christine byla hvězdná moderátorka soukromého Rádía 5. Živě vysílala každý den od devíti do jedenácti, s výjimkou soboty, kdy pořad natáčeli předem, a neděle. *Dobré ráno s Christine* představovalo koktejl informací, hudby, her a humoru. Postupně v něm bylo čím dál méně informací a čím dál víc humoru. Za hodinu už musí být kvůli vánočnímu vysílání ve studiu. Pustí svou oblíbenou hudbu, John a Yoko budou zpívat *Happy Xmas (War is Over)* a Julian Casablancas *I Wish It Was Christmas Today*. Pak pustí spontánní smích a nakonec udělá rozhovor s psychiatrem, který promluví o obtížích lidí, kteří jsou v tomto vánočním čase osamělí. Součástí menu bude soucit, ale zase ne příliš přehnaný. Jsou však Vánoce a vysílání musí být slavnostní.

Napadlo ji, jestli to není příležitost promluvit si s někým o tom dopise. Přátelila se s Bercowitzem. Vstupoval do jejího pořadu jednou týdně, obvykle ve středu, s výjimkou tohoto týdne, kdy jeho zpravodajství *24 hodin* zařadili na Štědrý den. Bercowitz byl totiž výborný. Na rozhlasových vlnách si počínal skvěle.

Ano, Bercowitz by jí řekl svůj názor na věrohodnost toho dopisu. Možná by dokonce věděl, co udělat...

Ale možná by jí vyčetl, že nic neudělala, že čekala až příliš dlouho. Gérald ani ona nakonec policii nezavolali. Christine v sobě nesebrala odvalu dál kazit Štědrý večer. Géraldovi rodiče se očividně snažili, aby všechno bylo dokonalé. Dvuhodinové

zpoždění jim vůbec nevyčetli. Géraldův otec byl synovou starší verzí, vzorem, který se následujícími generacemi ještě znásobí, ale jehož hlavní nadčasové charakteristické rysy se dávno promítly do prvotní *koncepce*: elegance, zdatnost, sebekontrola, tmavohnědé laskavé oči, přímý všeobjímající pohled a skrytá povaha svůdníka. Vynikající, ale zároveň neoblomný mozek. Nesnášející lehkomyšlnost a netečný k subtilnostem života. S protivnou tendencí považovat ženu za podřízenou mužům.

Matčiny geny se v synově DNA evidentně těžko prosazovaly. Ale Christine napadlo, jestli se fakt, že se matka nikdy neodvážila postavit otci, neprojevoval v tom, že Gérald obecně nesnášel odpor, a zejména ze strany budoucí manželky.

Zahrnuli ji dárky. Dostala tablet, komunikační program, při kterém se nemusela připojovat k internetu (měla podezření, že tyhle dárky vybral její budoucí tchán, který svého syna vedl k zájmu o moderní technologie a vědu), a svetr (od Géraldovy matky) a oba se zdáli nadšení tím, co jim vyprávěla. Pouze Géraldův pohled (několikrát ho během svého vyprávění zachytila) jí připadal trochu kritický.

Je to určitě proto, že jsme se v autě tak pohádali... Měla ses víc kontrolovat.

Jakmile se Iggy pustil do žrádla, přešla do kuchyňského koutu, nalila si šálek kávy, skleničku mangového džusu a namazala si máslo na dva švédské suchary. Zrovna je namáčela do kávy a nakláněla se nad nerezovým barovým pultem, když se znovu ozval její vnitřní hlas: *Jestli si opravdu myslíš, že ti tví rodiče všechno usnadní, tak se sakra pleteš. Nikdy nebudeš Madelaine, Chris. Nikdy...*

Do krku se jí nahrnula žluč a žaludek jí sevřela křeč...

Dětství: Netrvalo dlouho, ale nikdy ses z něj nevyhlédla, pokračoval hlas. Poraněné dítě v nás je pořád tady, vid', Christine?

Dítě, které se bojí, když se setmí... Dítě, které to ve skutečnosti neví.

Sklenička s džusem se roztříštila na dlaždicích u jejích nohou. Vyskočila.

Šla pro smetáček s lopatkou a začala sklo zametat. Ucítila pronikavou bolest, když se jí miniaturní střep jako diamant zabodl do ukazováčku. *Do háje!* Prst jí okamžitě začal krváčet a krev kapala do kaluže džusu jako grenadina do koktejlu. V ústech jí vyschlo. Na čele jí vyvstal pot... *Dýchej...* Nesnášela pohled na krev... *Dýchej...* Bercowitz ji naučil holotropní dýchání. Zavřela oči, stlačila bránici, maximálně roztáhla hrudník a potom vydechla. Narovнала se, třesoucí se rukou vyndala obvaz, zavázala si prst a přitom se na něj ani nepodívala. Nakonec vzala utěrku a se zavřenýma očima utřela skvrnu na zemi.

Pak se odvážíla na prst podívat a okamžitě toho litovala.

Obvaz už krví nasákl. Polkla. *Naštěstí moderuješ v rádiu, ne v televizi.*

Nástěnné hodiny.

8 hodin 03 minut. *Hod' sebou!*

Utíkala do koupelny, kde si sundala svetr a ponožky. Na stropě blikalo kulaté stropní světlo. Žárovka brzy praskne. Každý, byť krátký okamžik temnoty pro ni byl jako dotyk břitvy na kůži, každé zakolísání světla připomínalo třísku zaraženou do těla. *Fobie,* řekl rozčilený vnitřní hlas. *Nejen z krve, ale také z noci, tmy, jehel, injekcí, bolesti... Kenofobie. Niktofobie. Algofobie. Pro každou fobii*

jedno slovo. A největší strach: že zešlím. Kvůli všem těm strachům. I tahle fobie měla svoje jméno. Psychofobie. Strach z duševních chorob... S pomocí anxiolytik a terapie se jí podařilo je zkrotit a udržovat v rozumných mezích, ale nikdy se jí nepodařilo je potlačit úplně. Byly tady, někde, neustále připravené vyplout na povrch. Stiskla zuby. To, co uviděla v zrcadle rozsekaném stropním stroboskopem, se jí líbilo jen napůl. Třicátnice, kaštanové vlasy s blondátním melírem, vystříhané kolem uší. Zelené oči jsou krásné, jistě. Jenomže rysy obličeje postupem času ztvrdly a kolem očí se objevily malé vrásky. Tělo měla ale stejné jako před deseti lety. Úzké boky a plochou hrud. Vzpomněla si na jednu švédskou herečku. Měla tvář zbrázděnou vráskami, a když se objevila nahá před kamerou se svým mnohem mladším, dobře stavěným a pevným tělem, vypadala, jako by byla složená ze dvou částí.

Vklouzla pod sprchu a dávala přitom pozor, aby nenamočila obvaz. Horká voda uvolnila křečovitě napjaté svaly. Znovu si vzpomněla na ten dopis. Na ženu, která ho napsala. Kde je? Co v tuto chvíli dělá? Žaludek jí sevřel strach. O deset minut později naposled pohladila Iggyho a s ještě mokkými vlasy odemkla vchodové dveře.

„Dobrý den, Christine,“ pozdravila ji sousedka Michèle.

Christine se otočila k této neuvěřitelně hubené ženě – určitě nevážila víc než padesát kilo –, která stála ve tmě a měla na svůj věk příliš dlouhé šedivé vlasy. Věděla, že je to bývalá státní zaměstnankyně v důchodu, a něco v držení jejího těla, v dikci a názoru na svět jí napovídalo, že možná byla učitelka. Od chvíle, kdy odešla do důchodu, trávila dny tím, že aktivně pracovala v charitativních organizacích zabývajících se ochranou bezdomovců

a prosazujících právo na bydlení. Zúčastňovala se všech manifestací pořádaných levicovými stranami. Christine byla přesvědčená, že za jejími zády ona i její přátelé kritizují její pořad, ve kterém dává slovo odborářům i ředitelům podniků, představitelům městské správy, a dokonce i místních pravicových stran (které sama neměla ráda), a že se nezabývá jen vážnými tématy.

„Jaké bude téma dnešního pořadu?“ zeptala se sousedka překvapivě zvučným hlasem.

„Vánoce,“ odpověděla Christine. „A taky osamělí lidé, kteří tohle období špatně snášejí.“

Okamžitě svého ospravedlňujícího tónu zalitovala. Sousedka jí adresovala nepřijemný pohled.

„V tom případě byste ho měla vysílat ze squatu v rue du Professeur-Jammes. Tam byste viděla, co znamenají Vánoce pro rodiny, které v této zemi nemají ani střechu nad hlavou, ani budoucnost před sebou...“

Jdi se vycpat, pomyslela si Christine. Uvědomila si, že její pygmejská sousedka má sice malou pusku, ale že z ní vychází až příliš mnoho slov.

„Jednou vás do svého pořadu pozvu,“ řekla a rozběhla se dolů po schodech, aniž počkala na výtah. „A budete mít možnost říct svoje názory nahlas, slibuji.“

Venku jí studený vzduch udělal dobře. Teplota klesla na minus pět stupňů Celsia. Málem sebou praštila na kluzkém chodníku. Ve vzduchu byl cítit zemní plyn a smog. Na střechách parkujících aut, okenních parapetech a na víkách popelnic ležel sníh, ale on byl pořád tady, na protějším chodníku, věrný svému místu mezi papírovými krabicemi. I v takovém počasí radši spal na ulici než

někde pod střechou. Viděla jeho jasné, pronikavé oči, které na ni upřeně hleděly a připomínaly dvě bledá okna uprostřed tváře podobající se automapě. Život na ulici mu vtiskl do obličje čitelná znamení. Oči podlité krví, jizvy, tiky, alkoholický třas, chybějící zuby, tváře propadlé z hladu nebo z drog, kůže tetovaná sluncem, špatným počasím, částechkami primárního i sekundárního smogu. Hlava mu čouhala z několika vrstev dek, do nichž se balil. Jeho vousy, bílé na okrajích a černé uprostřed, připomínaly zvířecí srst. Kolik mu může být let? Těžko říct. Mezi pětáctýřiceti a šedesáti... Přespával pod portálem protějščího činžáku už několik měsíců. Christine si uvědomila, že se tu objevil někdy na jaře. Když měla čas, nosila mu teplou kávu. Anebo polévku. Ale dnes ráno ne. Aspoň přeběhla silnici a podala mu pár drobných.

„Dobrý den,“ řekl. „Dneska je zima. Dejte pozor, ať neuklouznete.“

Natáhl ruku, jejíž prsty a krátké nehty měly skoro stejnou barvu jako černá rukavice, z níž čouhaly. Vynořila se asi z dvaceti centimetrové hromady papírových krabic a plastových pytlů na pozadí bílého sněhu ležícího na chodníku.

„Běžte si dát něco teplého,“ řekla.

Přikývl. Jeho šedivé oči zbystřily a husté černé obočí se trochu nakrčilo. Na spáncích mu vyskočila síť zčernalých vrásek.

„Víte určitě, že jste v pořádku? Vypadáte utahaně. To všechny ty starosti, že jo? Všechna ta zodpovědnost...“

Nemohla se ubránit úsměvu. Spal venku v mrazu, neměl nic kromě pár věcí nacpaných do černých plastových pytlů na odpadky, které s sebou všude vláčel jako šnek svůj domeček, neměl rodinu, střechu nad hlavou a ani žádnou budoucnost před se-

bou, a přitom si o ni dělal starosti. Muselo ho to zaskočit, protože za ním přišla poprvé, aby mu dala pár drobných. Poprvé na ni spontánně promluvil a ona zůstala ohromeně stát. Překvapil ji jeho pevný, jasný a sebevědomý hlas. Hlas, kterého si člověk všimne i uprostřed nejhlučnější konverzace. Hlas prozrazující vzdělanost a inteligenci. Nikdy si na nic nestěžoval. Často se usmíval. Mluvil o počasí a o novinkách, jako by byli sousedé. Až do dnešního dne se ho nikdy neodvážila zeptat, odkud se tady vzal a jaký je jeho životní příběh. Slíbila si, že to jednou udělá, pokud tady ještě bude...

„Určitě tady chcete zůstat? Není někde nějaký útulek pro bezdomovce?“

Shovívavě se na ni usmál.

„Předpokládám, že jste nikdy do žádného útulku pro bezdomovce nevkočila. Neberte si to špatně, ale... to není zrovna místo... víte, co tím chci říct. Nedělejte si o mě starosti. Jsem houževnatý jako kojot. Krásné dny se zase vrátí a špatné chvíle zase přejdou, má půvabná dámo.“

„Na shledanou večer,“ řekla a vykročila pryč.

„Přeju vám krásný den.“

Došla k autu zaparkovanému v sousední ulici, kráčela opatrně (*pro dnešek bylo emocí až dost*), otevřela dveře vedle řidiče a ze schránky na rukavice vytáhla sprej. Během noci moc nenasněžilo. Vrstva sněhu na karoserii starého Saabu 9-3 se nezměnila. Obešla auto a na místě zkameněla. Na zlomek vteřiny tam zůstala stát, ruce jí volně visely podél těla a dech z úst unikal v bílé páře. Do vrstvy sněhu na předním skle někdo napsal:

VESELÉ VÁNOCE, TY KURVO.

Tma

Christine se zachvěla. Rozhlédla se kolem. Pocítila lehkou závrať. Zmocnila se jí panika. Zlomyslný prst, který ten nápis napsal, musel patřit někomu, kdo *věděl*, že majitelem auta je žena.

Nastříkala na nápis rozmrazovací sprej. Vrátila bombičku do přihrádky na rukavice. Zamkla Saab. Stejně neměla čas jet autem. Ne v tomhle počasí. Zamířila k nejbližší stanici metra a cestou dávala pozor, aby neuklouzla.

Měla zpoždění... Za sedm let se jí to nikdy nestalo.

Ani jednou.

3.

Chór

8 HODIN 37 MINUT. Proběhla vchodem do Rádía 5. Dům, v němž sídlilo, stál na konci aleje Jeana Jaurèse a vypadal mnohem skromněji než jeho sousedé, nedůtkliví obři, kteří se nad tímhle chudáčkem podrážděně skláněli. Provokoval je svým sloganem:

PŘEVEZMĚTE MOC, VEZMĚTE SI SLOVO.

Ve vstupní hale u výtahu visely plakáty ujišťující, že podle počtu posluchačů zaujímá Rádio 5 druhé místo v regionu Midi-Pyrénées, což je největší region ve Francii co do počtu obyvatel, s plochou větší, než je Belgie, a stejnou jako Dánsko (mapa Evropy k dispozici). Než návštěvníci vyjeli do patra, kde sídlila redakce a studia, uvědomovali si důležitost poslání, které se zde naplňovalo. *Jestli je její pořad tak důležitý, jak se tvrdí, proč je tak špatně placená?* V přízemí kývla na pozdrav recepčnímu, a když vyjela do druhého patra a vystoupila z výtahu, rozběhla se k prosklené místnosti, v níž se nacházely automaty na kávu a stojany s pitnou vodou. Vybrala si espresso macchiato „100% Arabica za přijatelnou cenu“.

„Máme zpoždění,“ zašeptal jí do ucha nějaký hlas. „Měli bychom si pospíšet. Šéf bude prudit.“

Důvěrně známý parfém, *La Petite Robe Noire*. Dívka stála těsně za jejími zády.

„Nemohla jsem se přinutit vylézt z postele,“ odpověděla Christine a smočila rty ve zpěněné kávě.

„Hmm. Máme fobii ze svého těla, je to tak?“

„Cordélie...“

„Nechceš o tom mluvit?“

„Ne.“

„Víš, že jsi hrozně uzavřená? Nikdy jsem takového introverta neviděla. Ale mně můžeš říct všechno, Christine.“

„Myslím, že nemůžu.“

„Hele, už spolu makáme deset měsíců a pořád o tobě nic nevím. Jen že jsi profesionálka, pracovitá, pečlivá, inteligentní a ambiciózní, připravená obětovat kariéře úplně všechno. Vlastně stejně jako já. Jenomže já mám chuť na tebe...“

Christine se otočila a ocitla se tváří v tvář vysoké hubené holce, měřící sice metr osmdesát, ale vážící jen asi šedesát kilo.

„Víš, že za tohle bych tě mohla nechat vyhodit?“

„Za co?“

„Že říkáš takové věci. Říká se tomu sexuální harašení.“

„*Sexuální harašení*? Ach panebože! Panebože!“

Mladá stážistka se zatvářila šokovaně a rty našpulila do písme O. Vypadalo to komicky, protože měla na dolním rtu kaňku od inkoustu.

„Proboha! Je mi devatenáct, jsem stážistka a dostávám jen minimální mzdu. To bys mi fakt udělala?“

„Nejsi moje kamarádka, ale moje asistentka. Když mi bylo tolik co tobě, nepletla jsem se dospělým do života.“

Zdůraznila slovo *dospělým*.

„Časy se změnilly, drahoušku.“

Cordélia protáhla ruku kolem Christine a strčila do automatu drobné. Pak stiskla tlačítko *cappuccino*. Jejich tváře se skoro dotýkaly. Cordéliin dech voněl kávou a tabákem.

„Co sis udělala s vlasy?“ chtěla vědět Christine a rychle upíjela kávu, která jí spálila jazyk.

„Obarvila jsem si je. Stejnou barvou, jakou máš ty. Líbí se ti?“

Až do dnešního dne byla Cordélia buď platinová blondýnka, nebo černovláška. Za uchem věčně nosila cigaretu jako řidič kamionu, přehnaně si líčila oči a nosila trička s nápisy jako *Even the Paranoid Has Enemies*.

„Musí se mi líbit?“

„Na to si odpověz sama,“ řekla dívka a s kelímkem v ruce otevřela prosklené dveře.

„VIDĚLAS, KOLIK JE HODIN?“

Guillaumot, programový ředitel. Nepracoval pro rádio, oženil se s rádiem. Nebo spíš se oženil s majitelkou Rádía 5 a potom se stal programovým ředitelem. Jeho nadřízená a osoba, která mu vyplácela plat, byla zároveň jeho manželkou. Kvůli ní si uhnal žaludeční vředy, které léčil antacidy. Přišel taky o všechny vlasy a nahradil je parukou hodnou Beatles z roku 1963. Z jejího pohledu, tedy z pohledu svobodné ženy ve věku mezi dvaceti a šedesáti lety, byl všechno, jenom ne přitažlivý. Dokonce se jí trochu hnusil. Jako dlouho nevětraný pokoj. Tvářil se, jako by neustále nesl na ramenou nějakou tíhu. Možná se trápil tím, jak udržet fungující rádio nabízející posluchačům i něco jiného než jen hudbu pro

pubertáky. Pravděpodobně kašlal na to, že řídit rádio znamená starat se zároveň o jeho obsah, a nikoliv o počet posluchačů.

„Taky ti přeju veselé Vánoce,“ řekla Christine a zamířila do hlučného bludiště redakčního sálu. „Jak jsme na tom s tiskovými zprávami?“ zeptala se Ilana. „A mimochodem, taky veselé Vánoce.“

„Veselé co?“

Ilan seděl u sousedního psacího stolu. Usmál se na ni. Pak ukázal na vystřižené články a na nástěnné hodiny, na nichž ubíhaly vteřiny jako světelné body.

„Jsme připraveni,“ odpověděl. „Čekáme jenom na tebe.“

Vzala do ruky zvýrazňovač a propisovačku a rychle si výstřižky přečetla. Ilan jako obvykle odvedl perfektní práci. „Tohle je dobrý,“ řekla a očima přeběhla článek z *Le Parisien*, v němž se mluvilo o mateřské školce v Betlémě, stojící kousíček od baziliky Narození Páně a řízené katolíky, do které chodilo devadesát procent dětí palestinských a muslimských rodičů. Rychle přelétla i ostatní články. Husí játra zakázaná anglickou Sněmovnou lordů (v pozadí tiše *God Save the Queen* od Sex Pistols). Ohromné *speed dating* na Vánoce v Jižní Koreji („zeptáme se všech osamělých lidí, jak vnímají Vánoce“). Asi dvacet zrušených letů na letišti Blagnac kvůli nepříznivému počasí („zavolejte si svým aerolinkám, než se vydáte na cestu“).

„A že lince důvěry hrozí zavření, to tě nezajímá?“ štěkl za jejími zády nějaký hlas.

Otočila se v křesle. Becker, ředitel zpravodajství. Zíral na ni z výšky svých sto šedesáti centimetrů. Zavalitý a pod tmavohnědým svetrem svalnatý, ale zároveň s tukovými polštáři. I on přišel

o vlasy, ale nenosil paruku. Stejně jako všichni ostatní novináři v rádiu se i Becker považoval za profesní šlechtu naplňující poslání. Moderátoři byli v jeho očích jenom komedianti a baviči. Ve svém týmu neměl jedinou ženu.

„Ahoj, Beckere, tobě taky přeju veselé Vánoce.“

„Slova solidarita, vyloučení a velkorysost ti nic neříkají, Steinmeyerová? Nebo radši mluvíš o vánočních dárkách a o nejkrásnějších betlémech?“

„Ta linka sídlí v Concarneau, a ne v Toulouse.“

„Opravdu? Tak jak je možné, že o tom mluvila už státní televize? Asi si svých diváků váží víc... Taky jsem neslyšel nic o povolení prodeje léků přes internet, ani o absolutním zákazu prodeje alkoholu lidem mladším pětadvaceti let...“

„Jsem moc ráda, že posloucháš moje tiskové zpravodajství.“

„Tomu říkáš tiskové zpravodajství? Já tomu říkám sračky. Tiskové zpravodajství by měli připravovat opravdoví novináři,“ řekl a pohledem přelétl od Christine k Ilanovi a pak se zastavil u Cor-délie. „To je vůbec problém tohohle zasraného rádia. Zapomínáme, že rádio je především zpravodajství.“

Dívala se za ním, jak odchází, a necítila vůbec žádné emoce. V Rádiu 5 to chodilo stejně jako ve všech rádiích a televizích na světě. Vztahy mezi zpravodajstvím, programovým ředitelem a hvězdnými moderátory byly často napjaté, a dokonce se i vzájemně nenáviděli. Pomlouvali se, pohrdali sebou a nadávali si. Jak internet přebíral většinu zpravodajství, konflikty byly postupně častější a častější.

Christine vzdychla, opřela se o opěradlo a otočila se ke svým asistentům.

„Fajn. Jdeme na to. Připravení?“

„Co dáme jako titulěk?“ chtěl vědět Ilan.

Otočil se k ní zády. Když spatřila jeho jarmulku, musela se usmát. Nasadil si tu sváteční a nalepil na ni smajlíky ze solidarity ke svým kolegům.

„V Betlémě se nenarodil jenom Ježíš,“ odpověděla.

Nadšeně pokýval hlavou.

„Tohle ti přišlo.“

Sledovala jeho pohled. Bublínková obálka. Ležela v rohu jejího psacího stolu. Christine ji otevřela. Uvnitř bylo cédéčko s Verdiho operou *Trubadúr*. Nesnášela operu.

„To musí být pro Bruna,“ řekla.

Bruno byl hudební redaktor.

„JE TADY S NÁMI DOKTOR BERCOWITZ, neurolog, psychiatr, etnolog a psychoanalytik, autor řady významných knih. Dobrý den, pane doktore. Dnes si budeme povídat o lidech, pro které Vánoce znamenají utrpení.“

9 hodin 01 minut, 25. prosince. Psychiatr ve studiu čekal, až mu Christine položí první otázku. Bercowitz byl profesionál, zběhlý v rozhlasovém vysílání. Specialista na komunikaci. Měl tuhle práci rád a bylo to na něm znát. Z jeho hlasu číselo vřelost a nezpochybnitelná autorita, nevyjadřoval se profesorsky, ale zároveň se nepodbízel. A především uměl navázat s posluchačem vztah, jako by se nacházel v jeho kuchyni nebo v obýváku, a nikoliv za mikrofonom. Bercowitz představoval pro rádio dokonalého spolupracovníka a Christine věděla, že nedávno dostal nabídku ze státního rozhlasu.

„Pane doktore,“ začala, „nastal sváteční čas. Čas světla a radosti planoucí v dětských očích. Ale světlo nesvítí jen v dětských očích, ale i v očích dospělých. Proč v nás toto období vyvolává tolik emocí?“

Odpověď skoro nevnímala. Její vstup byl dostatečně pomalý, aby si posluchači zvykli na její hlas. Zachytila pouze střípky: „Vánoce nám připomínají naše dětství.“ „Fakt, že skoro na celé planetě miliardy lidí oslavují stejnou věc, v nás vyvolává povznášející pocit spojení s jinými lidmi.“ „Je to stejný pocit, jaký prožíváme při velkých sportovních zápasech, nebo dokonce při tak strašlivých událostech, jako jsou války.“ Uvědomila si, že v jeho hlase se jako obvykle ozývá špetka uspokojení, ale to nepředstavovalo žádný problém. Soustředila se na další otázku.

„Můžete nám vysvětlit, proč toto období přináší některým lidem radost a pro jiné je zdrojem strachu a utrpení?“

Tohle taky nebylo špatné.

„Paradoxní je, že pocit sounáležitosti je pro některé lidi stejně silný jako pocit vyloučení pro lidi, kteří jsou sami,“ odpověděl Bercowitz s pečlivě dávkovaným soucitem. „Rodinné vztahy jsou dnes úplně jiné než kdysi. Spousta rodin je odloučených, nejen geograficky, ale zároveň i kvůli odlišnému systému hodnot. Do ordinace za mnou chodí pacienti, kteří měsíc před příchodem Vánoc začínají projevovat silnou nervozitu, a jak se Vánoce blíží, jsou čím dál nervóznější. Nesmíme zapomínat, že naše smysly jsou během tohoto období neustále něčím napadány, výzdobou obchodů a ulic, reklamou... Naše podvědomí je neustále bombardováno nějakými podněty. Pro člověka, který nemá rád Vánoce, protože ví, že zůstane sám, nebo že se během vánočních svátků

s někým kdysi rozešel nebo prožil nějakou velkou bolest, jsou tyto stimuly neustálým zdrojem konfliktu mezi společenskou povinností být veselý a reálnou situací. A navíc se v tomto období projevuje nejen radost, ale také všechny bolesti dětství.“

Christine při jeho slovech ucítila, jak se jí sevřel žaludek.

„Samozřejmě nemůžeme usnout 23. prosince a probudit se až 2. ledna,“ zdůraznila. „Co mají dělat tito lidé, aby Vánoce přežili bez přílišného stresu?“

„Především se musí snažit nezůstat na Štědrý večer sami. Vytvořit si jakousi náhradní rodinu. Oslavit Vánoce spíš s přáteli než s příbuznými. Nebo dokonce i se sousedy, s nimiž si dobře rozumí. Jestliže vás vaši blízcí mají rádi, budou samozřejmě šťastní, když vás budou moct na Štědrý večer pozvat. Takoví lidé si musí připustit, že jsou sami. Nestydte se to říct. Můžete také praktikovat altruismus, solidaritu, to vám určitě přinese nádherný pocit, že jste užiteční, že děláte něco, co je pro takový večer důležité. Charitativní organizace, Armáda spásy nebo centra na pomoc bezdomovcům potřebují vždycky dobrovolníky. Taky se můžete pokusit změnit prostředí. Pokud můžete, někam odjeďte. Budete se moct soustředit na nové zážitky.“

Odjet... Radši odjet než čelit rodičům, Vánocům, večeři... Psychiatrova slova zvonila v Christinině mysli jako mince házené do kostelní pokladničky.

„A co ti, kteří nemají ani možnost odjet, ani přátele, kteří by je pozvali, ti, kteří už nemají sílu nebo jim chybí zdraví, aby mohli vykonávat charitativní činnost, co máme dělat *my*?“

Sakra, co se jí to stalo? Bercowitz jí hleděl upřeně do očí, jako by si všiml jejího rozrušení. *Vždycky člověk může něco udělat...*

Za sklem oddělujícím studio od režie se režisér Igor, vousatý třicátník s dlouhými mastnými vlasy, naklonil k mikrofonu.

„Trochu zrychlete,“ řekl do sluchátek.

Psychiatr kývl. Otočil se ke Christine.

„Víc než kdykoliv jindy bychom si měli všimnout známek deprese... Vemte si osamělého souseda. Dvojnásobná slova, která mohou být voláním o pomoc.“

Nechala jste mě bez pomoci, opakovala žena z jejího snu. Místnost velká čtyřikrát čtyři metry, se sklem oddělujícím režii a s další prosklenou stěnou se zataženými žaluziemi, vedoucí do redakčního sálu. Žádné větrání kromě klimatizace. Najednou si začala připadat jako v kleci. Měla pocit, že teplota ve studiu stoupá.

Bercowitz mluvil...

Upřeně na ni hleděl...

Jeho malá ústa se pohybovala. Ale ona jeho slova neslyšela.

Slyšela jiný hlas...

Nic jste neudělala.

„Deset vteřin,“ oznámil Igor do sluchátek.

Málem nezaregistrovala, že psychiatr domluvil. Měla půlveřinový výpadek. Nic, co by z hlediska dne a života mělo nějaký význam, ale pro posluchače to představovalo věčnost. Igor na ni z režie zíral, stejně jako Bercowitz, který se v tuto chvíli podobal hráči ragby, zoufale čekajícímu, až jeho spoluhráč konečně zaujme pozici a chytí míč.

„Ehm... díky,“ řekla. „A teď... ehm... přejdeme k otázkám posluchačů.“

9 hodin 21 minut. Zrudla a podívala se na počítač, zatímco zmatený Igor pustil znělku. Na obrazovce nedočkavě svítily kont-

rolky tří posluchačů: linka 1, linka 2 a linka 3. Přišly jí taky esemesky. Posluchači mohli klást otázky přes internet, nechávat vzkazy na telefonu nebo žádat o přímý vstup do vysílání. V takovém případě si je na linku vzala nejprve koordinátorka, posoudila kvalitu komunikace, závažnost otázek a vyjadřovací schopnost dotyčného a pak nechala na Christine možnost krátkých komentářů.

Christine si otevřela linku 1. Pětatřicet let, architekt. Svobodný. Koordinátorka nadšeně připsala: „Inteligentní, závažné otázky, příjemný hlas, dobré vyjadřování, lehký přízvuk; perfektní.“ Jako obvykle se Christine rozhodla nechat si ho nakonec a dala znamení Igorovi, aby otevřel linku 2.

„První otázka,“ řekla. „Na lince máme Reine. Dobrý den, Reine. Bydlíte ve Verniolle, je vám dvaatřicet let a jste učitelka.“

Posluchačka z linky číslo dvě poskytla stručná životopisná data, jako by je od ní Christine požadovala, a teprve pak položila otázku. Psychiatr na ni odpověděl s chutí. Hlas mu přímo vrněl. Christine pocítila lítost, že odejde do státního rozhlasu.

Potom ho požádala, aby odpověděl na jednu esemesku. Vzápětí dala slovo Samii na lince 3.

„Děkuji,“ řekla Christine, když psychiatr odpověděl. „Poslední otázka, Mathiasi? Je to na vás.“

Linka číslo 1.

9 hodin 30 minut.

Dala znamení, aby otevřeli linku číslo 1.

„Nevadí ti, žeš nechala někoho umřít?“

Na zlomek vteřiny ji ohromení přibilo na místě. Hlas byl silný a vemlouvavý. Posazený nízko, vřelý a zároveň hluboký, modulace trochu sykavá. Připomínala hlas, který šeptá do ucha důvěrnosti

nebo výhrůžky. Osobu schopnou uvést tyto výhrůžky v realitu... *Něco plíživého a kluzkého*... Christine nevěděla proč, ale měla pocit, že člověk, který tu větu řekl, se nachází ve tmě nebo aspoň v pološeru. Po zádech jí přešel mráz. Napadlo ji, jestli obyčejná slova nezdeformovala jen její fantazie. Ale nezdeformovala, protože hlas pokračoval:

„Mluvíš o solidaritě, ale na Štědrý večer jsi někoho nechala spáchat sebevraždu. Někoho, kdo tě prosil o pomoc.“

Zahlédla psychiatrův pohled. Otevřela ústa a zase je beze slova zavřela.

„Jaká... je... vaše... otázka?“

Její vlastní hlas jí připadal úplně odhmotněný. Bezbarvý. Neměl vůbec nic společného s tím dokonalým, poslušným a takřka erotickým nástrojem, na který běžně hrála.

„Co ty jsi za člověka?“

Ucítila, jak se jí potí dlaně. Za sklem režijní kabiny viděla vytřeštěné Igorovy oči a odraz svého ohromeného obličej. Konečně zvedla ruku, aby přerušila spojení.

„Ehm... děkuji... Děkuji také doktoru Bercowitzovi, že nám vysvětlil... Šťastné a veselé Vánoce vám všem.“

Z režie pustili znělku *Notion* od Kings of Leon. Christine se celá zhroucená opřela o opěradlo, jako by jí krev v žilách odmítla cirkulovat. Chyběl jí vzduch. Uzavřené studio ji svíralo a mužova slova v ní ještě stále doznívala.

Viděla, jak se Igor naklání k mikrofonu. Ve sluchátkách se ozval jeho hlas:

„MŮŽE MI NĚKDO ŘÍCT, CO JE TO ZA BORDEL? PANEBOŽE, CHRISTINE, CO TO TAM PROVÁDÍŠ?“

„NEMĚLAS HO HNED PŘERUŠOVAT,“ řekl programový ředitel vyčítavým tónem. „Mělas ho nechat mluvit. Tykal ti. Mělas ho nechat na lince.“

Guillaumot na ni zamračeně hleděl. Jeho hlas k ní doléhal jakoby přes filtr, přes tlustou vrstvu otupělosti. Jako by byl její mozek potažený stejnými speciálními akustickými vrstvami jako zdi studia. Na mikrofonu byla tlačítka, kterými se dá otevřít a zavřít zvuk, a další spousta knoflíků na režijním pultu, jimiž se mixoval zvuk, pouštěla hudba, nahraná reklama a zvukové triky. Nebylo tam však žádné tlačítko, které by zastavilo zvuky v její hlavě.

„Christine, co to s tebou dneska je?“ zeptala se koordinátorka Salomé. „Byl to hroznej zmatek.“

„Jak to?“

„Chovala ses... mělas tam strašnou pauzu, kruci... jako bys tady vůbec *nebyla*.“

Oči Salomé za tlustými skly brýlí svítily výčitkami.

„Nezapomínej, že jsi hvězda týhle stanice, zlato. Nebo spíš její hlas. Posluchači v tobě musí vidět někoho veselého, pozitivního... profesionálního. *Nikoliv člověka, který se nechá rozhodit a má stejný problémy jako ostatní.*“

Nespravedlnost této poznámky Christine probrala.

„Dík, ale tuhle práci už dělám sedm let. Jednou jedinkrát jsem se nechala unést... Který idiot toho šílence pustil do vysílání?“

Viděla, jak v očích Salomé probleskl vztek. Okamžitě zařadila zpátečku. Potřebovala si s ní udržet dobré vztahy.

„Mohla bych... si to znovu poslechnout?“ požádala.

Všechny pořady se nahrávaly. Nahrávky se uchovávaly měsíc a posílaly se Radě rozhlasového vysílání. Každý incident se stal předmětem zkoumání.

„Cože?“ vykřikl Igor a pohodil hlavou, aby se zbavil vlasů, které mu padaly do obličeje. „A proč bys to asi tak dělala?“

Programový ředitel pohlédl na Christine podezřívavě.

„Ty toho člověka znáš? Víš vůbec, co tím chtěl říct?“

Zavrtěla hlavou. Cítla, jak na ni všichni hledí.

„Máme na záznamu jeho telefonní číslo, musíme zavolat policii,“ řekla Salomé.

„A co pak? Co by s tím měli dělat? Zatknout někoho *za to, že volal do rádia*?“ zeptal se ironicky Igor. „Nechte to být. Jeden blázen navíc. Neřekl snad Audiard, že šťastní blázni, kteří vidí světlo?“

„Já to беру naprosto vážně,“ poznamenal programový ředitel. „Jedná se o vánoční vysílání, proboha! A tady máme člověka, který nás v živém vysílání obviní, že necháváme lidi páchat sebevraždy! A poslouchá to pět set tisíc posluchačů!“

„GÉRALDE?“

„Chris? Co se děje? Máš divný hlas.“

Stála před automatem na kávu, mimo doslech lidí z redakce. Nerozsvítila, takže se místnost topila v šeru. Jediné světlo sem padalo oknem, za nímž sněžilo. Před chvílí potkala Beckera, který jí věnoval medový úsměv. Zřejmě poslouchal její pořad.

„Máš pořád ten dopis?“ řekla do telefonu.

„Cože?“

Zaslechla v jeho hlasu překvapení i podráždění.

Tma

„Ano... Aspoň myslím, že ano,“ odpověděl.

„Kde?“

„Myslím, že musel zůstat v přihrádce na rukavice. Panebože, Chris, neříkej, že...“

„Jsi doma?“

Cítala, jak zaváhal.

„Ne, ne, jsem v kanceláři.“

Na zlomek vteřiny zaváhání a pak divný tón. Jako kdyby jí lhal. Ucítila, jak v ní zazněl alarm. Naučila se rozeznávat Géraldovy malé lži. Jako ten večer, kdy jí tvrdil, že si pouští film, a ona ho přistihla, že si pouští porno. Tvrdil, že se spletl, že si chtěl pustit něco jiného. Ale ona věděla, že to není pravda.

„V kanceláři? Na Vánoce?“

„Musím... vyřídit něco důležitého... Chris, určitě jsi v pořádku?“

„Nezapomněls, že se máme za dvě hodiny sejít u mých rodičů?“

Zaslechla v telefonu, jak se ušklíbl, jak to zamaskoval kýčávním.

„Chris, na takové věci se přece nedá zapomenout.“

4.

Baryton

CVAK. NEBYLA SI JISTÁ. Tím, co viděla. Zázrak. Autosugesce. Skutečnost? Cvak. V paměti si přehrála každý detail. Jako ve foťáku. Cvak. Cvak. Velký celek. Cvak. A pokaždé se vrátila na stejné místo, jako v záběru kamery v jednom starém němém filmu z dvacátých let dvacátého století, kdy se obraz třese a poskakuje a je plný rýh a škrábanců, pak se pomaličku začne soustřeďovat do jednoho bodu kolem...

...jejich rukou.

Potom se na černé obrazovce její mysli objeví titulky: *Jejich ruce, viděla jsi jejich ruce, ano, nebo ne? Když jsi otevřela dveře, ležely vedle sebe, blízko, dokonce velmi blízko... Ale jak blízko?* Když kráčela pustými chodbami Výzkumného ústavu letectví a kosmonautiky, prozpěvovala si písničku Chrise Rea *Driving Home for Christmas*. Pak otevřela ty dveře. Na bílé bundě jí ještě zůstaly sněhové vločky. Tváře měla mrazem zrudlé.

„Ahoj,“ řekla stupidně, když je spatřila.

Jestliže byla překvapená, že vidí Denisu, stejné překvapení zahlédla i v jejích očích. I v Géraldových očích. Pak zachytila pohyb. Níž. Jejich ruce... Ležely na okraji psacího stolu, jeho levá